

ZONDER AFZETMARKT, GEEN CIRCULAIRE ECONOMIE

Afzet- uitdagingen

De circulaire economie maakt alleen kans van slagen met hoogwaardige afzetmarkten. Daar ontbreekt het soms aan, al zijn er tekenen die wijzen op een kentering. Drie bedrijven geven een kijkje in de keuken. Ze leveren constante hoge kwaliteit en gegarandeerde volumes.

RetrouMatras vond een afzetmarkt voor *foam* uit matrassen als *underlayment* voor bijvoorbeeld kunstgras sportvelden

Auteur: Han van de Wiel

“

Wij moesten actie ondernemen en een nieuw hoogwaardig product ontwikkelen.

”

NANNE FIOOLE
(RETOURMATRAS)

Eind augustus zit directeur *Nanne Fioole* van *RetourMatras* te wachten op specialistische machines uit Amerika. Vanaf oktober, als ze zijn geïnstalleerd en afgesteld, gaat de nieuwe fabriek in Alphen aan den Rijn draaien. Dan krijgt *foam* uit afgedankte matrassen een tweede leven als schok- en geluiddempend materiaal dat geschikt is als *underlayment* voor kunstgras sportvelden, vloerbedekkingen, laminaat en zwevende supermarktvloeren. Fioole heeft hoge verwachtingen. “Er is een grote markt voor dit product, maar we hebben nog geen contracten. Er staat niks op papier.”

Afgedankte matrassen

RetourMatras, dat ook een vestiging heeft in Lelystad, verwerkt jaarlijks ongeveer een kwart van de in Nederland afgedankte matrassen. Het bedrijf hergebruikt nagenoeg de volledige matras. Ongeveer zestig procent van een matras bestaat uit foam, waarvan het grootste gedeelte polyether en een klein deel latex. Latex wordt hergebruikt in de meubelindustrie of als opvulmiddel voor sportmatten, polyether kent vanaf dit najaar een hoogwaardige bestemming als *underlayment*.

Kapitale investering

De nieuwe, kostbare fabriek in Alphen aan den Rijn komt er niet uit luxe: *RetourMatras* kon het foam niet meer kwijt tegen acceptabele prijzen. Fioole: “In de begintijd zetten we foam af op de internationale markt, met name in de VS, waar het werd gebruikt als *tapijtbacking*. Dat bracht eerst 30 tot 35 cent per kilo op, maar de prijs zakte naar 5 cent, omdat steeds meer foam op de markt kwam.”

Dat is het ‘enge’ van recycling, zegt Fioole: “De tarieven zijn laag, en het risico dat je magazijnen vol materiaal liggen dat je niet kwijt kunt, ligt steeds op de loer. Wij móesten dus actie ondernemen en zelf een nieuw

Wat kan de overheid?

“Laat aan de markt over wat de markt kan”, zegt Roger Beuting van Van Scherpenzeel. Maar de overheid kan ook wel wat. Beuting: “Kijk naar grensoverschrijdend verkeer van afval. Subsidieer innovaties. En houdt vooral de hele waardeketen voor ogen – dat heeft de overheid nu niet.” Marcel van Enckevort (QCP) zou graag zien dat het Afvalfonds Verpakkingen de afvalverwijderingsbijdrage differentieert. “Zet die bijdrage voor gerecyclede producten op bijvoorbeeld de helft van virgin materiaal.” Nanne Fioole (RetourMatras) verwacht weinig van de overheid. “We hebben indertijd gesmeekt om subsidie, maar we hebben alles op eigen kracht moeten doen. Iedereen schreeuwt om de circulaire economie, maar de overheid geeft niet thuis.”

Geduldig zijn

Kwaliteit is voor de afzet cruciaal. Hoe hoger de kwaliteit van de grondstoffen en de afzetmarkten, hoe beter: hoge kwaliteit zorgt ervoor dat secundaire grondstoffen kunnen concurreren met primaire grondstoffen. De recyclesector werkt hard aan hoogwaardige kwaliteit. Neem het bedrijf QCP (Quality Circular Polymers), dat in 2015 in Geleen een imposante fabriek opende. Het bedrijf maakt hoogwaardige kunststoffen uit plastic afval (polyethyleen en polypropyleen) dat kan concurreren met *virgin* materiaal. Maar de afzet gaat langzamer dan verwacht, zegt Marcel van Enckevort, Account & Application Development Manager van QCP. “Brand owners gaan niet over een nacht ijs, het duurt lang om ze ervan te overtuigen dat ons product even goed is als virgin. Als ik één ding heb geleerd, is dat je heel geduldig moet zijn. Tussen het eerste contact en het contract zit zo meer dan een jaar.” Het bedrijf staat op een keerpunt. “Een aantal grote

hoogwaardig product ontwikkelen. Anders zouden we ons eigen graf graven.” De nieuwe vestiging in Alphen aan den Rijn vergde een kapitale investering.

Exemplarisch

Het foam van RetourMatras is exemplarisch voor waar recycle-bedrijven mee te maken krijgen bij het ontwikkelen van afzetmarkten van hun gerecyclede producten.

Het kabinet ambieert een circulaire economie, zo is verwoord in het Rijksbrede programma Circulaire Economie. In 2030 moet de economie de helft minder primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen) gebruiken, in 2050 moet de Nederlandse economie helemaal circulair zijn. Zo’n circulaire economie vereist wel nieuwe afzetmarkten voor al die gerecyclede producten. Zonder afzetmarkt, geen circulaire economie.

Circulaire economie vereist **nieuwe** **afzetmarkten** voor **gerecyclede producten.**

QCP maakt hoogwaardige kunststoffen uit plastic afval dat kan concurreren met *virgin* materiaal (foto: QCP)

“

Je moet een kwaliteit granulaat leveren die *virgin* materiaal kan vervangen.

”

MARCEL VAN ENCKEVORT
(QCP)

brand owners heeft ons gekozen voor industriële tests. Daarnaast wordt ons product al ingezet voor onder meer kindervagens.”

Ervaringen uit het verleden

Waar QCP vooral last van heeft, zijn slechte ervaringen uit het verleden met de recyclingsector. Van Enckevort: “Vroeger vielen er bij wijze van spreken gaten in flessen van recycalaat. Je moet een kwaliteit granulaat leveren die *virgin* materiaal kan vervangen. Je moet het spel spelen volgens de regels en zeker geen afwijkende kwaliteitsstandaarden bepleiten voor secundaire grondstoffen, zoals de

recyclingindustrie soms probeert.” Ook marketingafdelingen kunnen, met een beroep op consumentenvoorkeuren, dwarsliggen, is Van Enckevorts ervaring. “Zij zijn een extra hindernis.”

Laagwaardige toepassingen

QCP richt zich bij voorkeur op de afzetmarkt van *virgin* plastics, maar levert noodgedwongen granulaat voor laagwaardigere toepassingen. Een ‘noodzakelijk kwaad’ in een opstartfase, zegt Van Enckevort.

Roger Beuting, directeur bij Van Scherpenzeel (recycling en vernietiging van alle mogelijke materialen en producten), herkent het

Hoge kwaliteit zorgt ervoor dat secundaire grondstoffen kunnen concurreren met primaire grondstoffen.

probleem. “Technisch is hoogwaardige toepassing van secundaire grondstoffen geen probleem, mits je een goede voorbewerking doet op de grondstoffen. Maar er is in Nederland en Europa te weinig vraag naar die hoge kwaliteit. Vandaar dat je veel laagwaardige toepassingen ziet van kunststoffen, zoals in damwanden, pallets en vlonderplanken.”

“Er is in Nederland en Europa te weinig vraag naar hoge kwaliteit.”

”

ROGER BEUTING
(VAN SCHERPENZEEL)

Kentering

Beuting ziet een kentering. De auto-industrie gebruikt al lang zwart plastic onder de motorkap en verwerkt het in toenemende mate in het interieur van de auto. “Autoproducenten raken meer op de hoogte van de kwaliteit en mogelijkheden van secundaire kunststoffen”, zegt Beuting. De vraag uit de auto-industrie is groot, het aanbod echter nog beperkt, dus de enkele leveranciers zitten voorlopig goed.

Tweeduizend badschuimflessen

Ook in de *non-food* dringen secundaire grondstoffen steeds meer door, zegt Beuting. “Fabrikanten willen iets terug zien voor de afvalverwijderingsbijdrage die ze betalen. Wij hebben het afgelopen jaar een test gedaan met tweeduizend badschuimflessen, gemaakt van honderd procent gerecyclede kunststof. Daarmee testen we of ze

even sterk zijn als de flessen van virgin materiaal. De fabrikant is dik tevreden.”

Constante kwaliteit

Net als Van Enckevort benadrukt Beuting het belang van constante kwaliteit en gegarandeerde volumes. “Je moet het proces onder controle hebben, weten waar je mee bezig bent. De afvalsector kan dat. Ze is gewend met verontreinigde en niet-homogene stoffen te werken. Door onze contracten met gemeenten – een soort mijnbouwconcessies – zijn we verzekerd van volumes. We weten wat er binnenkomt en van welke kwaliteit het is.”

Meer informatie:

- www.retourmatras.nl
- www.qcpolymers.com
- www.vanscherpenzeel.com

